de Panorama

Rebellenclub

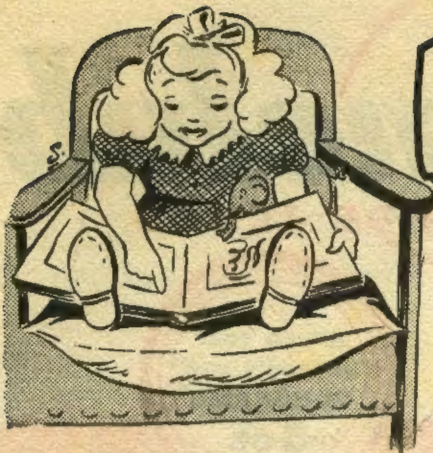
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 28 — 13 JULI 1951





OP WEG NAAR DE KABOUTERMARKT



LOTTIE EN KABOUTER PIEP

Lottie was een leuke peuter van vier jaar. Ze was zo lief, dat iedereen veel van haar hield. Ze speelde met mooi weer altijd in de tuin, en als het regende nam ze haar blokkendoos of haar poppen in de kamer, terwijl haar moeder werkte.

Maar als moeder afwaste, liet Lottie al haar speelgoed in de steek. Dan ging ze helpen. Een voor een bracht ze de kopjes en schoteltjes binnen en ze brak er niets van. Ja, die Lottie was een echte flinke meid.

Op een goede dag was Lottie jarig. Dat was me een feest! Ze werd toen vijf jaar. 's Morgens vroeg stond ze al te huppelen, toen moeder haar aankleedde. En toen ze een prentenboek kreeg, wist ze niet hoe gauw ze papa en mama een kusje moest geven, zó blij was ze er mee. Geen wonder! Het was ook zó mooi! Het stond vol gekleurde platen van elfjes en kabouters.

's Middags was er alweer een verrassing. Opa en oma kwamen op visite en die brachten een leuk grijs olifantje voor haar mee.

Lottie klapte in haar handjes van plezier en liep de hele kamer door met het olifantje aan een touw achter zich aan.

De grote mensen zaten druk te praten en na een poosje kroop Lottie met het beestje onder haar arm op een stoel bij het raam. Het mooie, nieuwe boek legde ze op haar knietjes. „Wij gaan samen plaatjes kijken, hè Dikkie," zei ze tegen het olifantje. Het beestje zei niets, maar Lottie zag wel, dat het precies in het boek keek. „Mooi, hè?! Dat heb ik voor mijn verjaardag gekregen," vertelde Lottie, en Dikkie luisterde ernstig.

Ze keken samen in het boek. Middenin was een prachtige plaat. Een groot bos met hoge bomen en in het gras stonden allerlei bloemen. Achter een van de bomen stond een kaboutertje te kijken.

„O," riep Lottie, „zie je dat, Dikkie? Dat is kabouter Piep. Even tegen mama vertellen."

Ze gleed van haar stoel af en Dikkie ging mee.

„Kijk eens, mama! Kabouter Piep," en Lottie liet de plaat zien.

„Hoe weet je, dat hij Piep heet?" vroeg moeder verbaasd.

„Nou, mama, hij piept toch om het hoekje van de boom!"

„Och ja, nu zie ik het ook! Wat een leuk ventje!"

Daarna praatten de grote mensen weer en Lottie speelde tot ze naar bed werd gebracht.

Dikkie, de olifant, was nu haar grootste vriend en samen keken ze iedere dag in het prentenboek.

Nog altijd vond Lottie Piep het leukste van allemaal.

Op een dag regende het en Lottie keek met Dikkie weer naar Piep.

„Dag, Piep," zei het meisje. „Kom nou eens achter die boom vandaan. Ik wil wel met je spelen en Dikkie ook."

Maar Piep kwam natuurlijk niet, want het was maar een plaatje.

Ineens stond Lottie op en ging naar haar moeder. „Mama, als het mooi weer is, gaan we dan naar het bos?" vroeg ze.

„Ja hoor, vast! Maar waarom denk je daar nu aan?" vroeg haar moeder.

„Ik wou Piep zoeken. Misschien woont hij wel hier in het bos."

„Nou," zei moeder, „als het zonnetje schijnt, dan gaan we samen eens kijken."

„Nee, niet samen; Dikkie gaat ook mee," lachte Lottie.

„Och ja, wat dom, dat ik Dikkie vergat," zei moeder.

Een paar dagen later was het fijn weer en dus gingen moeder, Lottie en Dikkie op stap. Naar het bos natuurlijk.

Ze keken overal naar Piep, maar ze zagen hem nergens.

„Hij woont vast ergens anders," zei moeder. „Weet je wat, Lottie? Ik ga hier op de bank zitten breien en jij gaat hierachter op het grasveldje spelen. Maar niet verder gaan, hoor kindje."

„Nee, mama."

Daar ging Lottie met Dikkie achter zich aan. Hè, wat was het hier fijn! Zulke mooie bomen; hier en daar een plekje zon en overal bloe-



men in het gras. Ze kon er wel een paar plukken. Mama hield er erg veel van. „Dan leg ik ze op jouw rug, Dikkie, en dan geven we ze samen." Dikkie vond alles goed.

Lottie ging op haar hurken zitten en stak haar hand uit naar een mooie boterbloem.

„Niet doen, niet doen!" hoorde ze ineens een zacht stemmetje. Wat was dát nou? Ze zag niemand. Lottie stak nog eens haar hand uit.

„Niet plukken. Die zijn van mij," hoorde ze nu.

Lottie draaide zich om. En wat zag ze daar? Helemaal onder aan de boom keek een klein kaboutertje om het hoekje.

Lottie stond ineens rechtop, haar vingertje in haar mondje. „Dag, kabouter Piep," zei ze zachtjes. Het ventje zette grote ogen op.

„Hoe weet jij, dat ik Piep heet?"

„Jij staat in mijn prentenboek," zei Lottie.

„Hé, wat leuk; laat eens zien?" vroeg Piep, die nu naar Lottie toekwam."

„Ik heb het niet hier. Maar ik ga even mama vertellen, dat jij hier bent."

Tjoep! Weg was het kereltje.

„Piep, Piep! Waar zit je nou?" riep Lottie. Piep piepte weer om 't hoekje van de boom.

„Grote mensen mogen ons nooit zien van de koning," zei Piep.

„Wat jammer! Mijn mama is erg lief, hoor! Maar dan zal ik haar maar niet roepen. Blijf je dan even met me spelen?"

Nu dorst het kaboutertje wel weer te komen. Och, wat was het toch een aardig ventje. Ineens zag hij Dikkie.

„Wat een mooie olifant," riep hij. „Mag ik daar eens op zitten?"

„Klim er maar op."

In een wip zat Piep boven op de rug van Dikkie de olifant. „Oei, oei, wat zit ik hoog," riep hij vrolijk.

„Wacht," zei Lottie, die het erg leuk vond. „Ik zal je eens fijn rondrijden."

Och, och, wat zat Piep daar parmantig op het olifantje. Hij zong van plezier:

Piep zit op een olifant,
Tralala, tralala, tralala,
Zo rijdt hij door heel het land,
Wie doet hem dat na?

Hij zwaaide met zijn armpjes en beentjes. En één keer deed hij het zo wild, dat hij — plof — ineens in het mos duikelde.

Lottie en Piep lachten zich tranen.

„Waar woon je eigenlijk?" vroeg Lottie na een poosje.

„In deze boom. Kijk maar," en Piep liep vooruit en wees een klein gaatje aan.

Lottie ging op haar buik er voor liggen om er in te kijken. Ze zag een gangetje waar allemaal lampjes brandden, meer niet.

„Waar kom je, als je de gang door gaat?" vroeg ze.

„In een andere gang en dan moet je een deur door, dan kom je in een grote zaal. Daar zitten we dikwijls allemaal bij elkaar."

„Wat jammer, dat ik zo groot ben," zuchtte Lottie. „Ik wou, dat ik het zien kon. Zeg, Piep, mag ik wel aan moeder vertellen, dat ik je gezien heb?"

„Ja, dat mag gerust. Maar de koning zegt altijd, dat grote mensen ons alleen op plaatjes mogen zien."

„Dan ga ik het gauw aan moeder vertellen. Als ik terugkom, speel je dan nog eens met me?"

„Ja, als je maar nooit mijn bloemetjes plukt," zei Piep.

„Dag," zeiden ze alle twee en toen ging Lottie op een holletje naar haar moeder toe. Gelukkig, dat Dikkie aan een touw vastzat, want die kon Lottie haast niet bijhouden.

„O, mama," hijgde Lottie, toen ze naast haar moeder op de bank zat. „We hebben Piep gezien en met hem gespeeld. Hij heeft bovenop de rug van Dikkie gezeten. En hij is er



nog afgerold ook. We hebben toch zo gelachen."

Moeder vond het wat jammer, dat Lottie haar niet had mogen roepen, maar ze begreep het best, daar kaboutertjes ook gehoorzaam moeten zijn.

Het was nu al laat geworden en moeder, Lottie en Dikkie gingen samen naar huis.

Vader moest nu natuurlijk ook alles horen van Piep. „Je moet maar vaak met mama naar het bos gaan," zei hij.

En je begrijpt, dat Lottie dat deed!

EVIKA

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS









Nieuws van Huis



Jantje zou een briefje schrijven
Aan zijn pa, die was op reis.
Waar zijn pa een maand zou blijven,
Was 't een land van sneeuw en ijs.

Zou dit briefje, zo dacht Jantje,
Door de lucht naar pa toe gaan?
Hij begon op 't eerste kantje,
Vierde regel, bovenaan.

Lieve pa, het gaat uitstekend
Bij ons op de Heuvellaan.
En ik heb er op gerekend,
Dat het u ook goed zal gaan.

Tante Truus was op visite.
'k Zit nog in de derde klas.
't Regent nu en 't blijft maar gieten;
Morgen krijg 'k een nieuwe jas.

Het konijn doet niets dan eten
En het wordt al dik en vet!
O, ik zou 't nog haast vergeten:
Keesje slaapt in 't grote bed!

Zo schreef Jan met vaste hand
Al de nieuwtjes van het huis.
En zijn pa in 't verre land
Was heel eventjes weer thuis!

F. V.

LEERRIJKE LESSEN

De schaapherdersjongen

Een ondeugende herdersjongen, die de wacht moest houden over de schapen van zijn baas, had een zeer onhebbelijke gewoonte.

Hij had er plezier in om zo nu en dan te roepen: de wolf, de wolf.

Dan kwamen andere herders aanrennen met hooivorken en dan lachte de herdersjongen die mensen hartelijk uit.

Totdat.... de wolf eens echt verscheen.

Weer riep de jongen om hulp, maar de mensen, die hem hoorden roepen, lachten hem nu op hun beurt ook hartelijk uit, want ze dachten, dat hij hen nogmaals bij de neus wilde nemen.

Zo kreeg de vraatzuchtige wolf alle kans, om een aantal schapen te verscheuren en daar maakte hij dan ook dankbaar gebruik van.

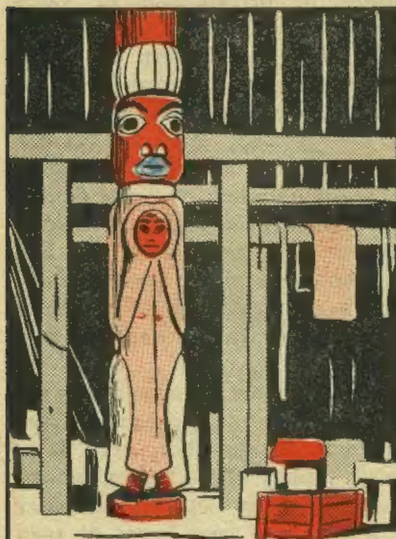


Dat was erg dom van die jonge schaapherder, niet? Natuurlijk mag ieder zich wel eens een onschuldig grapje veroorloven, maar men moet goed in het oog houden, waar de grens ligt. Met ernstige dingen, waaraan niet zelden grote gevolgen zijn verbonden, moeten we nooit een loopje nemen of de draak steken. Staan we eenmaal als onverbeterlijke grappenmakers bekend, dan zal het ons, in tijd van gevaar, zeer moeilijk worden nog iemand te vinden, die ons ernstig neemt.

ONZE WONDERE WERELD

DE TAAL VAN HET STAMTEKEN

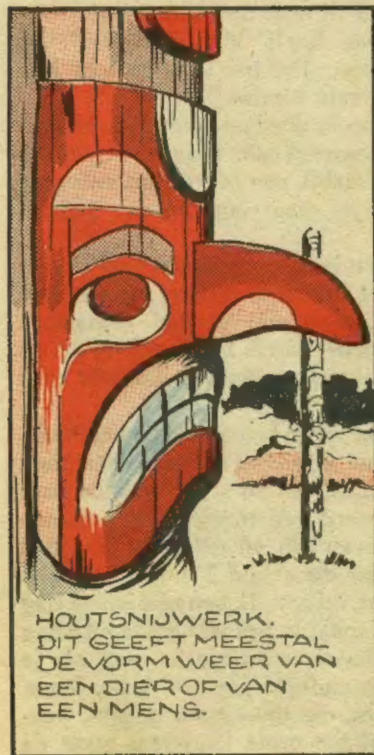
FAMILIES EN GROEPEN BIJ VERSCHILLENDE VOLKEREN VERENIGDEN ZICH TOT EEN "STAM", DIE ER EEN OF MEER ZINNEBEELDEN OP NAHIELD IN DE VORM VAN EEN TOTEMPAAL.



DE RODE INDIANEN SNEDEN OOK HUN STAMFIGUREN IN DE HOUTEN PALEN, DIE HUN HUTTEN STEUNDEN.



TOTEMPALEN UIT HET OPENBARE PARK TE VANCOUVER. LAATSTE RESTEN VAN VERGANE GROOTHEID EN MACHT.



HOUTSNIJWERK. DIT GEEFT MEESTAL DE VORM WEER VAN EEN DIER OF VAN EEN MENS.



GRAFMONUMENT EN TEVENS FAMILIESTAMTEKEN. EVENEENS UIT ALASKA



INDIAANSE TOTEMPAAL UIT BRITS-COLUMBIA



STAMTEKEN. UIT ALASKA.

MOEDERS verjaardag



Truusje van Heusden zat stil voor zich uit te kijken. Ze dacht aan haar moeder, die volgende week jarig zou zijn en voor wie ze graag iets moois wilde kopen. Al een paar dagen had ze iedere avond voor ze ging slapen in haar bedje liggen denken aan een cadeautje, maar ze had nog steeds niets gevonden.

„Ach, je koopt maar wat," had haar oudere broer gezegd. Ja, hij had gemakkelijk praten. Hij was bakkersleerling bij Jansen en verdiende al echt geld. Truusje had zelf ook wel een paar gulden, maar die zaten in haar spaarpot, die helemaal afgesloten was. En nu was het vervelende, dat moeder het sleuteltje van die spaarpot bewaarde. Als ze wat geld aan moeder zou vragen, zou moeder natuurlijk willen weten, waarvoor ze het nodig had en dan was het cadeautje geen verrassing meer. Nu was het natuurlijk wel gemakkelijk om een paar kwartjes aan haar vader te vragen, maar Truusje was vast besloten, zélf iets voor moeder te doen.



Toen ze de dag vóór moeders verjaardag uit school thuiskwam, wist ze plotseling, wat ze haar moeder de volgende dag zou geven.

Zij had een mooi plannetje gemaakt, maar omdat het geheim moest blijven, vertelde ze er niemand iets van.

De volgende morgen stond Truusje heel vroeg op. Buiten en ook in huis was het nog muisstil. Het was dan ook pas half zeven. Vlug waste zij zich, trok haar jurk aan, kamde haar haren en liep zachtjes naar beneden. Er was nog niemand wakker en Truusje hoopte maar, dat ze allemaal nog een uurtje bleven slapen. Ondertussen ging zij moeder verrassen. Uit de keuken haalde ze vlug stoffer en blik en een stofdoek en toen ze de stoelen aan de kant had gezet, ging ze ijverig aan het werk. Moeder deed de kamer altijd met een electrische stofzuiger, maar daar durfde de kleine Truusje niet aan te komen. Toen de kamer keurig netjes was, ging Truusje weer naar de keuken en kwam terug met alles wat er voor het ontbijt nodig was. Voorzichtig legde ze het witte laken over de tafel en hierop zette ze netjes de bordjes, de broodschaal, de vleesschaaltjes, de jampot en de theekopjes. Met de messen, die naast de borden werden gelegd, moest ze natuurlijk erg voorzichtig zijn, maar het liep gelukkig goed af. Na een kwartiertje was alles kant en klaar. Het was buiten helemaal niet donker meer en toen Truusje de tuin in keek, kreeg ze weer een ideetje. Ze liep naar buiten en plukte wat bloemen, die ze in een vaasje bij moeders bord zette. De tafel was nu werkelijk heel mooi.



Opeens hoorde Truusje boven gestommel. O, ze waren vast wakker geworden. En ja hoor, even later hoorde Truusje boven praten en toen ze naar de gang liep, zag ze vader en moeder met haar broer de trap afkomen.

Truusje liep naar moeder toe, gaf haar een zoen en feliciteerde haar met haar verjaardag.

„Nou, dan zal ik eerst maar even het ontbijt klaarmaken," zei moeder, terwijl zij naar de kamer ging.

„Dat hoeft niet, moeder," zei Truusje. „Dat heb ik al gedaan, kijk maar eens binnen."

Moeder deed de deur open en keek nieuwsgierig naar binnen. Ze schrok er werkelijk een beetje van en vroeg Truusje, waarvoor ze dat gedaan had.

„Dat is mijn cadeautje," zei Truusje. „Ik heb geen geld en daarom heb ik zelf maar een cadeautje gemaakt."

Moeder vond het prachtig en ze bedankte haar ijverige dochter echt hartelijk.

Van vader kreeg moeder een schitterende armband en van haar zoon een taart, die hij zelf gebakken had. Het werd een mooie dag; iedereen was even blij en gelukkig. En toen moeder die avond Truusje naar bed bracht, zei ze: „Ik ben niet iedere dag jarig, maar ik zou wát graag elke dag zo'n mooi cadeautje krijgen, als je me vanmorgen gegeven hebt. Want meisjes, die thuis goed helpen, worden flinke grote kinderen, waar de moeders maar wat trots op zijn."

WAT ZEGT MIJN NAAM?

KAREL EN LOTJE

Meester had weer eens in de vragenbus gegrepen en hij kon een glimlach niet onderdrukken, toen hij het briefje las, dat hij getrokken had: „Is het waar, meester, dat Karel parel betekent?"

Hij begreep de vraag overigens opperbest. Het was kermis geweest en uitentreuren had hij het afgezaagde deuntje moeten horen: O, wat een parel is toch mijn Karel!

„Nu, kinderen," begon hij die Vrijdagmiddag, „de kermis is weer afgelopen, de pret is uit en nu gaan we weer als flinke kerels en als meisjes die wat mans zijn aan het werk, als . . . . Karels en Carolientjes!"

De kinderen gaapten hun meester aan. Wat zegt hij nu voor gekkigheid?

Meester Dierx merkte hun verbazing wel, maar hij herhaalde nog eens nadrukkelijk: „Ja, we gaan weer aan het werk als Karels en Carolientjes! Karel betekent namelijk kerel, flinke man, en Carolina is een flink meisje, een flinke vrouw, een meisje dat wat mans is, van aanpakken weet. De schrijver of schrijfster van het briefje in de vragenbus weet nu meteen, dat Karel niets met parel te maken heeft. We zagen trouwens vroeger al eens, dat Margaretha, met de afleidingen Grietje, Greetje, Greta, Marga, Marrigje, parel betekent.

Karel komt van het Oudhoogduitse charal: kerel. Het werd later tot Carolus verlatijnst, en Carola of Carolina zijn daarvan de vrouwelijke vormen. Naast Karel wordt ook veelvuldig het Franse Charles, vaak verbasterd tot Sjaarl, gebruikt. Toen men de betekenis van Karel niet meer aanvoelde, ging men ook de naam Karloman gebruiken, wat eigenlijk wil zeggen: flinke man-man!

Dat „man" heeft evenwel ook nog een tweede betekenis en wel als vleinaam. Die betekenis is in de loop der eeuwen vrijwel verloren gegaan. We kennen hem nog in „Janneman", wat door ieder wordt verstaan als „lief, aardig Jantje". En zo is Karloman ook „lief, aardig kereltje".

In onze geschiedenis kennen we twee zeer belangrijke figuren met de naam Karel, namelijk keizer Karel de Grote en keizer Karel V.



Van Carolina zijn Carola, Carla en ook wel Lina en Lientje afkomstig. De Zweedse meisjesnaam Karin komt de laatste jaren ook in ons land in zwang. In het Frans werd Carolina Charlotte, en daaraan hebben we ons Lotje te danken.

Jullie hebben allemaal de uitdrukking wel eens gehoord: hij, of zij, is van Lotje getikt. En dat betekent dan: hij, of zij, is niet goed wijs. Waar die uitdrukking precies vandaan komt, schijnt nog niet duidelijk te zijn. Maar het lijkt wel zeker, dat ze met de meisjesnaam Lotje niets heeft uit te staan. Een verklaring waarvoor wel wat te zeggen valt is, dat Lotje hier een afkorting zou zijn van lorretje, wat een zeemansterm is en bezaanstros betekent.

Van Lotje getikt zou dan eigenlijk betekenen: een klap tegen het hoofd gekregen hebben van de touwen van de bezaansmast en, overdrachtelijk, zijn volle verstand niet meer hebben."

DE SCHAT VAN HILVARENBEEK



Er zijn maar weinig plaatsen, waaraan niet de ene of andere legende is verbonden en Hilvarenbeek maakt er geen uitzondering op.

In dit plaatsje — niet zo erg ver van de Belgische grens af — woonden heel lang geleden zeer gegoede burgers, die een aardige duit hadden verdiend. Maar toen stonden er ook rumoerige tijden voor de deur en de rijke mensen, die geen raad wisten met hun geld, besloten het gewoonweg ergens te begraven, waar zij het later zouden kunnen opgraven.



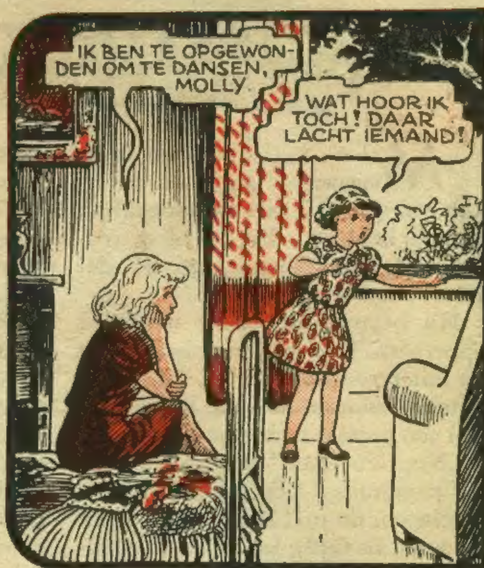
De bedoeling was goed, maar die rijke lui kregen geen kans om het geld weer op te graven want ze kwamen niet meer terug om al die begraven schatten — wel een ton gouds, zegt de legende — weer in bezit te nemen. Die schat moest begraven zijn ergens aan de kant van Esbeek en in de buurt van de Vijfberg. Maar er waren ook anderen die beweerden, dat hij helemaal niet in die buurt zat. Dus maar zoeken naar die naald in de hooiberg.

De vroegere bezitters hadden het schijnbaar niet nodig gevonden, 'n bizonder merkteken aan te brengen op de plaats, waar ze hun geld begraven hadden, want ze hadden er genoegen mee genomen te weten, dat de plek, waar zij stonden te graven, in rechte lijn lag met de kerktoren.

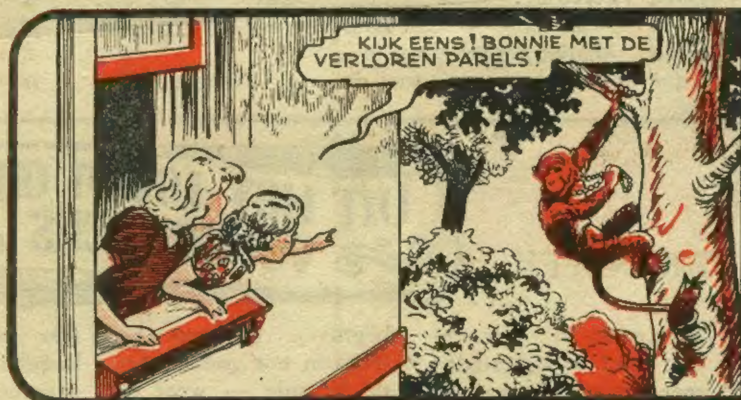
En zo is de schat van Hilvarenbeek nog altijd zoek. Misschien wordt hij eens bij toeval ontdekt, misschien ook niet. Want legenden zijn rare dingen. Maar wie die ton gouds vindt kan goed af zijn. Denk er eens even aan, wanneer jullie dit jaar wellicht op vacantie of uit kamperen gaan in de buurt van die Vijfberg.



Vonkje is bevriend met Molly, het dochtertje van de danseres Bandina, die haar uitnodigt in haar ballet te dansen. Vóór de opvoering verliest mevrouw Bandina haar parels en ze gelooft, dat Vonkje ze heeft weggenomen.



1 Vonkje heeft haar dansjurkje weer uitgetrokken; ze is nu veel te verdrietig om te dansen. Terwijl Molly haar tracht te troosten, horen ze buiten opeens iemand stiekem lachen en verwonderd vragen ze zich af, wat dat kan zijn.



2 Samen begaven ze zich naar het raam en daar zagen ze Bonnie, de aap van mevrouw Bandina, aan een boomtak hangen met de parels om zijn nek. „Kijk eens, Vonkje," riep Molly; „die deugniet heeft mama's parels om."



3 Op een drafje ging Molly een sinaasappel halen en daarop liepen ze samen naar de boom. Molly hield Bonnie de verleidelijke sinaasappel voor. „Kom maar, Bonnie," zei ze; „hier heb je veel meer aan, dan aan die parels."



4 Bonnie liet zich niet lang smeken en al gauw ruilde hij de parels voor de sinaasappel. „Ziezo, en nu gaan we moeder vertellen, wat er gebeurd is," zei Molly. Vonkje was dolblij, dat het geheim van de parels was opgelost.

5 Die middag werd het ballet opgevoerd en Vonkje oogstte daverende toejuichingen. Molly kwam met een prachtig boeket aandragen en mevrouw Bandina verklaarde, dat zij nog nooit een jong meisje zo mooi had zien dansen.





6 De volgende morgen moest Vonkje weer naar school. „Ik hoop, dat je nog eens voor ons komt dansen, Vonkje," zei mevrouw Bandina bij het afscheid. „Dat zal ik graag doen," antwoordde Vonkje. Toen wuifde ze Molly vaarwel.

7 Toen ze door het raam van haar klas keek, zag ze een vreemd meisje aan haar lessenaar zitten. „Hallo, Vonkje," riep Amy Vincent, die haar achterop kwam, „er is een nieuw meisje gekomen, en er is geen plaats meer voor je in de klas."



DE VERWAANDE STOFZUIGER

Ziezo," zei moeder, „nu nog even de kamer zuigen en dan ben ik klaar." Ze haalde de stofzuiger uit de gangkast en deed de stekker in het stopcontact.

„Waar blijft nu al dat vuil, dat op de grond lag, moeder?" vroeg Leo, die in een hoek stond te kijken.

„In de buik van de stofzuiger, jongen. Die is zo gulzig! Die eet alles op. Kijk maar . . . ." En moeder hield de slurf van de stofzuiger bij een stukje papier. Floep, weg was het!

„Heeft die stofzuiger dan honger, moeder?" vroeg Leo weer.

„Dat zal wel, vent! En hoe beter hij eet, hoe liever moeder het heeft. Zie maar eens. In tien minuten heel het vloerkleed schoon. Vroeger, toen moeder alles nog moest vegen, duurde het wel een half uur. Ik ben maar wat blij, dat ik zo'n goede stofzuiger heb." En moeder streek liefkozend over het mooie nikkel.

De stofzuiger kleurde van trots. Hij werd niet rood, want dat kan een stofzuiger niet, maar zijn nikkel begon nog eens zo mooi te blinken.

Toen werd zijn slurf er afgehaald, het snoer werd opgerold en de stofzuiger stond weer op zijn plaats in de gangkast, bij de ragebol, de emmers en de oude bezems.

Een van de bezems viel per ongeluk tegen hem aan. En de stofzuiger maakte zich daar toch kwáád over.

„Kijk wat je doet, ongelukkig stuk hout," foeterde hij. „Je dient toch al nergens meer voor. En nu wil je me nog lelijk maken ook. Je bent zeker jaloers?"

„Nou, nou, maak je niet zo druk," kwam heel uit de hoogte de stem van de ragebol. „Jij doet me daar net, of heel die kast van jou is. Wij staan hier al jaren. We hebben tóch al een stuk moeten opschuiven, omdat jij zoveel plaats inneemt."

„Dan moeten ze er die bezems maar uitgooien," snauwde de stofzuiger, „want die dienen toch nergens meer voor. Al het werk, dat die bullen vroeger deden, doe ik nu alleen. Bezems en vegers zijn uit de tijd. Nu ja, een straatbezem moet er natuurlijk blijven. Een stofzuiger is te mooi om straten schoon te zuigen. Maar voor de rest moet al die rommel eigenlijk de kast uit. Sinds ik hier in huis ben, zijn vegers en bezems overbodig."

De bezems keken een beetje beschaamd en kropen stilletjes in een hoekje. Ja, zij konden geen stof eten. Als moeder met hen werkte, kwam er overal stof te liggen. Ze voelden zich echt oud en lelijk.

„Nou, nou," begon de ragebol weer, „heb maar niet zo'n praats, jij lelijke, blinkende grommerd. Altijd hebben we hier goed met elkaar kunnen opschieten in deze kast. En jij zult hier de boel eens op zijn kop komen zetten. Denk nou maar niet, dat je alles alleen kunt, hoor! Als de kachel leeggehaald wordt, en er komen lelijke stukken kool uit, dan kun jij die toch niet doorslikken. Dan moeten er toch altijd nog veger en blik aan te pas komen."

En toen maakte de stofzuiger zich pas echt kwaad.

„Wat denk je wel," schreeuwde hij tegen de ragebol. „Wat denk je wel! Ik zou die grote stukken niet kunnen doorslikken, hè? Ik kan het best, o ja. Maar ik blief ze gewoonweg niet."

Nu begon ook de handveger. „Wat niet blieven," plaagde hij, „niet kúnnen, dat is het."

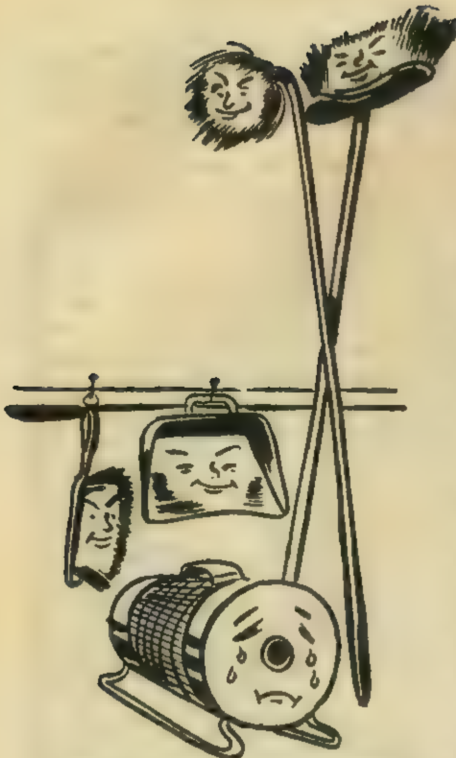
Nou was het maar goed, dat de schroeven van de stofzuiger goed stevig waren, anders was hij vast uit elkaar gesprongen. Zo woedend maakte hij zich . . . .

„Ik zal het je laten zien," hijgde hij. „Alles kan ik slikken. Alles zuig ik op. Morgen zal ik het je laten zien." En de hele verdere dag sprak hij geen woord meer tegen zijn buren in de kast.

Toen moeder de andere morgen de stekker in het stopcontact deed, begon de stofzuiger verwoed alles op te zuigen, wat er in de buurt lag. De punt van het vloerkleed slikte hij ook al bijna mee naar binnen.

„Wat die stofzuiger mankeert, weet ik niet," zei moeder; „maar zo goed heeft hij nog nooit gezogen." En toen ze in de buurt van de kachel kwam was het helemaal raak. Al het gruis en vuil vloog naar binnen.





Maar toen gebeurde het ongeluk.
Een klein gloeiend kooltje, dat juist uit de kachel was gevallen, werd ook mee opgezogen. Net toen hij het inslikte, merkte de stofzuiger hoe heet het was. Maar toen was het al te laat. Hij kreeg me daar toch ineens een pijn in zijn buik, nou zeg!!! Als hij geen stofzuiger was geweest, was hij vast gaan gillen.

En moeder zei tegen Leo: „Wat stinkt het toch ineens hier in de kamer. Zeg, vent, jij hebt toch niet met lucifertjes gespeeld?"

Maar toen ineens zag ze de stofzuiger! Een grote rookwolk kwam uit zijn slurf. Hij pufte en gromde nog wel een beetje, maar zuigen, nee, dat deed hij toch niet meer. Moeder trok de stekker uit het contact.

„Lieve hemel!" riep ze uit, „hij staat in brand. Leo, doe gauw de tuindeuren open, dan zet ik hem buiten." En moeder gooide een grote emmer water over de arme stofzuiger heen.

Ze haalde de zak er uit. En daar zaten wel vijf of zes grote brandgaten in.

„Oooo, daar zal een nieuwe zak in moeten. We zullen de stofzuiger zolang maar in de kast laten staan en de rest met de veger doen. Wat een geluk, dat ik de vegers nog niet heb weggegooid!"

Ziek en beschaamd kwam de stofzuiger terug in de kast. Eerst lachten de bezems en de ragebol hem wel uit. Maar toen ze zagen hoe ellendig hij er wel aan toe was, kregen ze toch nog een beetje medelijden met hem en zeiden niets meer.

Akelig van pijn kroop de stakker in een hoekje. „Nooit meer eet ik kooltjes uit de kachel," kreunde hij. „Dat laat ik aan de bezems over."

En hij ging nog wat opzij, om de bezems wat meer plaats te geven.

R. v. d. B.



JAN VAN LEEM

Dat er handige knutselaars zijn onder de vogels, weten jullie. Maar er zijn ook handige metselaars bij; denk maar eens aan de zwaluw. Maar de pottenbakker of ovenvogel kan het nog een tikje beter. Het is een Zuid-Amerikaanse vogel, iets kleiner dan een lijster en hij bouwt zijn nest uit leem en klei. Vandaar dat de Brazilianen die vogel de naam hebben gegeven van „Joao de bano" of Jan van leem.
Die nesten zijn tamelijk groot en van boven kogelvormig en ze worden gemaakt met de klei der wegen, die de vogel gemakkelijk in alle dorpen kan vinden. Mannetje en wijfje werken daarbij samen en ze bevestigen het nest hetzij in de vork van een paar takken, hetzij op palen en soms aan heggen. Het nest lijkt vrij veel op een van die ouderwetse bakovens (vandaar de naam ovenvogel). De lengte van het nest bedraagt 20 tot 22 cm, de hoogte 15 tot 18 cm en het gewicht is 4½ kg. In de wand van het nest bevindt zich het vliegat en in die stenen of liever lemen bal wordt het eigenlijke nest zorgvuldig met droge grasprietjes en katoenvezels afgewerkt, waarna er twee tot vier eitjes worden gelegd. De Brazilianen beschouwen de vogel als heilig en beweren, dat hij nooit op Zondag werkt.

☆

MIDAS'
MALLE MORMELKUREN

☆



Ik liep vlug naar het paard;
rukte, wrong en trok;
„Laat af die zak," zei ik
tot Bles, „en maak nu geen amok."
Maar Bles zette zich schrap.
Ik gaf echter niks toe,
Die zak moest er af,
kon me niet schelen hoe.
Trots het verzet van Bles,
kreeg ik toch mijn zin;
Dat was, dacht ik blij,
toch een hoopvol begin;
„Maak jij," zei ik tot Bles,
„maar een boel geraas
Maar jij brengt al die spullen
netjes naar de baas."

*

Daar voelde Bles niks voor,
althans zo leek het mij,
Maar ik had ook een wil
en gaf geen vinger bij;
Ik greep de teugels beet
met mijn hondengebit
En probeerde nu Bles
te verleiden tot een dolle rit.
Het duurde wel een eeuw,
voordat Bles in actie kwam,
Maar toen leek al meteen
ook het hek van de dam;
We hobbelden de wagen
het land af tot op de weg,
En eenmaal goed op gang,
ging 't met een vaartje, zeg.

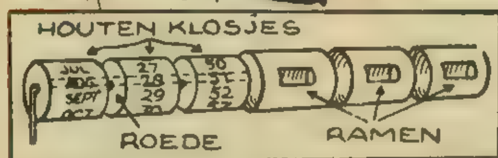
(wordt vervolgd)



De kleine knutselaar

EEN GOEDKOPE KALENDER





Hiervoor hebben we nodig een tube, die we in drie stukjes zagen en dan drie houten klosjes (stukjes bezemsteel bijvoorbeeld), die in die stukjes tube passen.

Boor door de houten klosjes een gaatje over de volle lengte, maar precies in het midden, zodat ze niet scheef gaan draaien als een fietswiel, waarin een slag zit.

Op het eerste klosje teken of plak je de namen der maanden. Op het tweede klosje de datums van de dagen. Op het derde klosje een groot aantal jaren.

Het raampje voor het tweede klosje (met het aantal dagen) moet je vrij smal maken, want daar je eenendertig dagen op dat klosje moet aanbrengen, moet je een klein lettertype nemen.

Een stevig stukje ijzerdraad gaat dan door de houten klosjes heen. Ombuigen aan beide uiteinden en bevestigen in een houten blokje.

Desgewenst kan men in plaats van drie ook vier blokjes nemen, want dan kan men op dit vierde blokje ook nog de namen van de dagen van de week aflezen.

Als je er dan ook maar om denkt, om elke dag even een of meer klosjes te draaien in de juiste stand, want.... automatisch draaien ze niet.

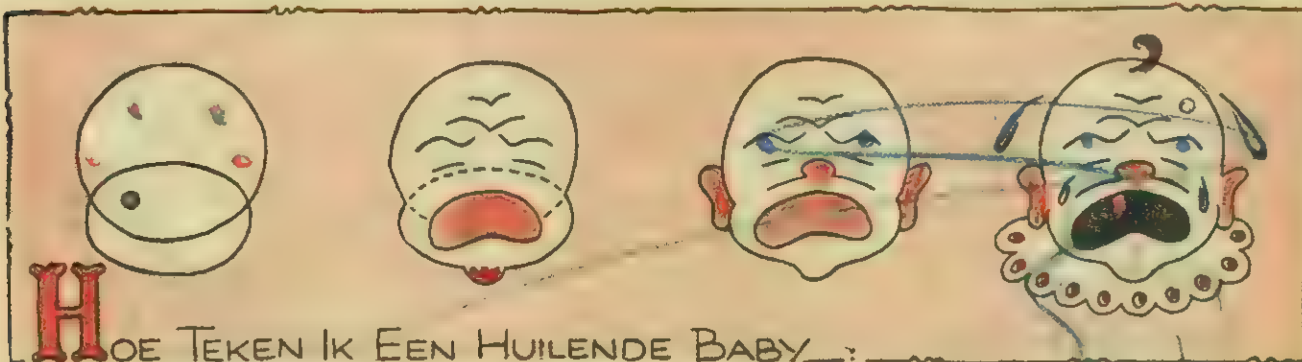
ROBINSON CRUSOË EN DE MENSENETERS

Trek eerst de grote tekeningen (fig. 4 en 5) over en knip ze zorgvuldig langs de buitenranden uit. Doe hetzelfde met de beide Robinsons van fig. 1 en 2.

Snij vervolgens zorgvuldig de witte stukken tussen de palmbomen van fig. 4 weg, maak de gleuf A-B (links in de ingang van de hut) en de insnijding C-D rechts van de drie nikkertjes.

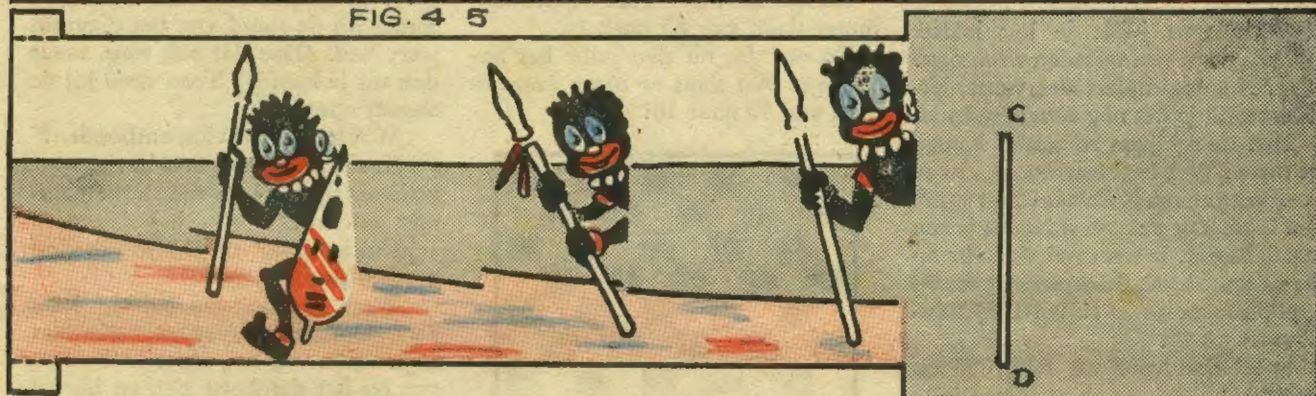
Fig. 1 (de naar rechts kijkende Robinson) knip je afzonderlijk uit en die plak je zorgvuldig passend op de achterzijde van de andere Robinson die naar links kijkt, waarna je bij A, B, C en D van de grijze lip de insnijdingen maakt.

De zes grijze driehoeken tussen de palmbomen van fig. 4 blijven staan. We buigen die iets naar achteren, evenals de beide grijze lipjes boven- en onderaan het linkeruiteinde van de strook met de nikkertjes van fig. 5. Nu schuiven we die strook achter het grote stuk met de palmbomen, totdat gleuf C-D achter gleuf A-B komt te



HOE TEKEN IK EEN HUILENDE BABY







MODEL VAN HET ACHTERAANZICHT

FIG.2

liggen. De omgevouwen punten en lipjes buigen we dan weer recht.

Nu zit het stuk met de negers achter het stuk met de palmbomen en wordt door de grijze driehoeken op zijn plaats gehouden.

Van het stuk met de Robinson er op buigen we de ingeknipte grijze lipjes langs de stippellijntjes geheel om, steken dan het grijze gedeelte van voren naar achteren eerst door de gleuf A-B, buigen de geheel omgevouwen lippen A en B aan de achterzijde weer geheel recht, steken verder door gleuf C-D van het stuk met de nikkers en buigen tenslotte de omgelegde lipjes C en D weer recht.

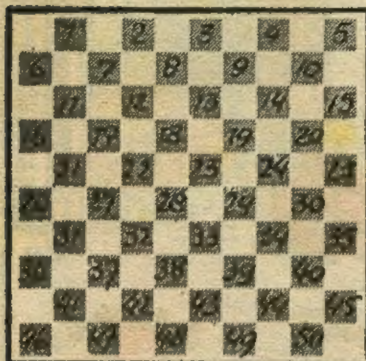
Daarmee is het zaakje in orde.

Het ziet er nu aan de achterzijde uit, zoals het model van het achteraanzicht aangeeft.

Beweeg nu maar eens het uitstekende grijze deel van het stuk met de nikkertjes heen en weer. Zie je nu, hoe Robinson door de drie nikkers te pakkên wordt genomen?

WIJ LEREN DAMMEN

HOE JANTJE EEN HELE PIET WERD (III)



Herinneren jullie je het laatste diagram van verleden week nog? Nee? Nu, dat hindert niet, want hiernaast vind je het nog eens afgedrukt.

Hoe de schijven zo waren komen te staan? Wel, heel eenvoudig. Zet ze eerst maar even in de aanvangsstand, dat is zoals ze moeten staan als je een partij begint. Je weet wel, de witte op de ruiten 31, 32, 33 enzovoort tot 50 en de zwarte op de ruiten 1, 2, 3 enzovoort tot 20.

Speel dan voor wit schijf 33 op ruit 28.

Voor zwart schijf 18 op ruit 23.

Verder wit van 39 naar 33 en zwart van 12 naar 18.

Wit van 44 naar 39, zwart van 7 naar 12.

Wit van 31 naar 26, zwart van 20 naar 25.

Zo hadden Karel en Jantje gespeeld en zo hadden ze de stand van het diagram gekregen, en die hebben jullie nu ook op je dambord.

„Wit kan nu twee schijven winnen," zei Karel.

Jantje antwoordde niet; hij zat ingespannen te denken.

„Kon ik die schijf op 18 maar wegkrijgen!" dacht hij hardop. „Dan zou ik mijn schijf 34 op ruit 30 zetten. Dan moet zwart slaan en dan sla ik er drie van 40 naar 7!"

„Je kunt die schijf toch gemakkelijk wegkrijgen," hielp Karel hem. „Je speelt gewoon je schijf 28 naar 22."

„Maar dan sla je toch van 17 naar 28," zei Jantje.

„Ja, en dan jij weer van 33 naar 22."

„O, ja!" riep Jantje. „Nu zie ik het!"

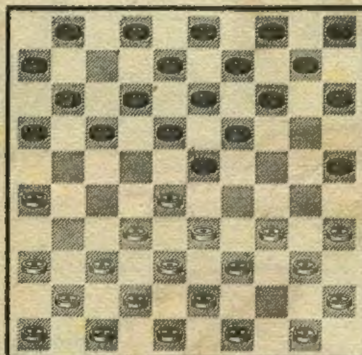
Hij speelde 28 naar 22 en zwart sloeg van 17 naar 28.

Wit van 33 naar 22 en zwart van 18 naar 27.

Wit van 32 naar 21 en zwart van 16 naar 27.

Nu speelde wit 34 naar 30 en zwart moest slaan van 25 naar 34.

En nu? Ja, nu zien jullie het natuurlijk. Wit slaat er maar eventjes vier, van 40 naar 16!



Zet nog eens de stand van het diagram op je bord.

Wit speelt 28 naar 22 en zwart kan nu ook van 18 naar 27 slaan. Maar dan krijgen we van hetzelfde laken een pak, want:

Wit slaat en zwart slaat; wit speelt 34 naar 30, zwart slaat en wit slaat er weer vier naar ruit 16.

Jantje had de schijven weer opgezet en speelde nog eens de zetten, totdat hij de stand van het diagram weer had. (Doe dat ook eens, maar dan uit je hoofd!) Toen deed hij de slagzet opnieuw.

„Wat heb je dat vlug onthouden!" zei Karel. „Ik heb er veel langer over gedaan. Jij zult vast een sterke dammer worden!"

„Dat hoop ik," zei Jantje, „ik vind het een prachtig spel."

„Weet je wat," zei Karel, „kom Zaterdagmiddag weer hier; dan laat mijn vader mij nog meer leuke dingen op het dambord zien en hij zal het vast wel goedvinden, dat jij meedoet."

Natuurlijk beloofde Jantje, Zaterdagmiddag present te zullen zijn.

SCHELPENSPEL

Beide medespelenden worden voorzien van een gelijk aantal schelpen.

Wie door het lot daartoe wordt aangewezen, legt een van zijn schelpen op de grond en de andere speler moet nu een van zijn eigen schelpen van een hoogte van een meter op de neerliggende schelp laten vallen.

Lukt het een speler de schelp te breken (een stuk er af te krijgen) dan moet de andere speler die schelp afgeven en een nieuwe neerleggen.

Springt zijn eigen schelp stuk bij het omlaagvallen, dan verbeurt die speler een punt. Ook wanneer hij de neerliggende schelp niet heeft kunnen raken.

De speler die het langst en het meest gave schelpen kan houden, wint.

Men kan natuurlijk ook, in plaats van een schelp, een kleine knikker nemen die men laat vallen op een schelp.

Dit is een uitstekend spelletje om aan het strand te spelen, waar men geen materiaal te kort komt.



Een bladzij PUZZLES

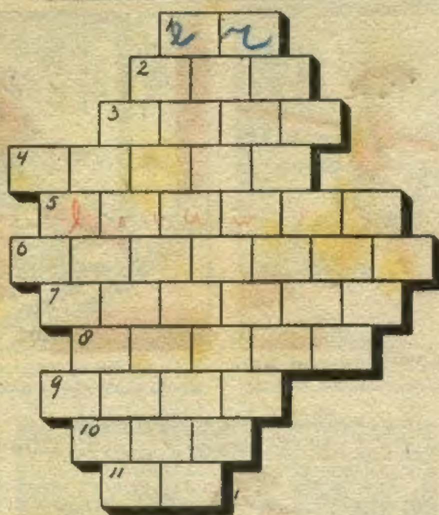
STEENTJE BIJ, STEENTJE AF

Tot en met 6 bestaan alle woorden uit dezelfde letters als het voorgaande woord *plus* een letter.

Vanaf 6 moet je telkens een letter afnemen. En met de rest een nieuw woordje vormen.

De in te vullen woorden beantwoorden aan de volgende omschrijving:

1 Muzieknoot. Als je haar omkeert is het een bijwoord
2 Een toestel voor gymnastische oefeningen
3 Sappige vrucht, die op een grote bes lijkt
4 Zijn kleine emmers
5 Zijn de gronden, die de boer bebouwt
6 Zijn kameraden en speelgenootjes
7 Zet je soms op om je gezicht onherkenbaar te maken
8 Woon en slaap je in
9 Sla je in hout of muur. Heeft twee scherpe punten
10 Is een voertuig met twee of meer wielen
11 Is een dwarshout aan een mast



ONZE SPREEKWOORDENREBUS

W.. / K..TST / M..T / D. / B.L / V.RW.CHT.N.

In deze spreekwoordenrebus hebben we alle klinkers weggelaten. Aan jullie ze weer in te vullen en er aldus achter te komen hoe dit spreekwoord luidt.
De schuin geplaatste streepjes scheiden elk woord van het volgende af. De dwarsstreepjes geven het aantal klinkers aan.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Verborgen voornamen:

1. Peter.
2. Paul.
3. Anna.
4. Boudewijn.
5. Nora.
6. Johan
7. Lisa.
8. Jakob
9. Gerrit

Muziekpuzzle:

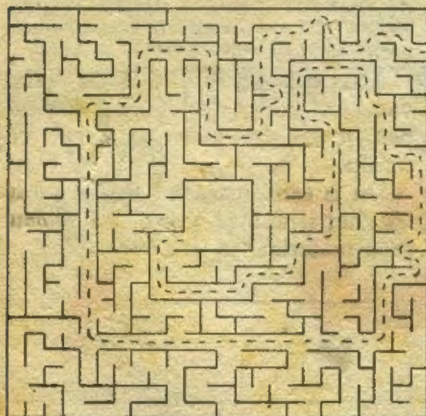
Trom, piano, orgel, hoorn, fluit.

Spreekwoordenrebus:

DE BOKKEPRUIK OP HEBBEN

Deze uitdrukking wil zeggen: slecht gehumeurd, mopperig, brommerig zijn. Ze stamt uit de tijd, toen de mannen van deftige stand nog pruiken droegen. Was iemands pruik goed verzorgd, dan zou hij wel vriendelijk, opgeruimd, toegankelijk zijn; maar had hij geen zorg, geen tijd aan zijn pruik besteed, dan stond zijn humeur blijkbaar op storm, had hij de bokkepruik op.

Op zoek naar Scharreltje:





HET ONZICHTBARE MONSTER

„Zeg, kijk daar eens," riep Jaap tegen Wiesje, „wat is dat voor een monster? Hoor je hoe het brullend op ons afkomt?"

Eerst konden de kinderen niet duidelijk zien wat het eigenlijk was, daar hoog in de lucht en pas nadat Jaap een stuk papier en potlood had genomen en de letters, die op de tekening staan in alphabetische volgorde (dus van A naar B, van B naar C, van C naar D enzovoort), door potloodstrepen had verbonden, wisten ze hoe dat luchtmonster er uitzag.

Doe dat ook maar eens, dan wordt het monster wel zichtbaar.

WAAR ZIJN DE TWEELINGEN?

Dit zijn de portretten van tien motorrijders. Twee van hen zijn tweelingbroers en je kunt ze herkennen omdat ze precies gelijk zijn gekleed. Hun kappen, jassen, brillen en dassen zijn precies hetzelfde. Kunnen jullie die beide mannen vinden?



DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!



Daro verkneukelde zich van pret, toen de rovers in dolle angst hun schip verlieten. Maar hij moest Sjel vinden; veel tijd zouden ze hem niet gunnen.



Hij ging dus op zoek en doorzocht het kaperschip van voor tot achter, steeds maar Sjel's naam roepend. Eindelijk meende hij antwoord te krijgen.



In een van de hutten vond hij Sjel, met een ketting vastgeklonken aan de scheepswand. Sjel liet een juichkreet horen.



Daro's gezicht werd ernstig, toen hij de zware ketting bekeek. „Rubart heeft de sleutel," zei Sjel somber.



Rondkijkend zag Daro een bijl en met enige moeite slaagde hij er in het hele geval van de wand los te hakken.



Met Sjel achter zich aansjokkend, klom hij naar dek. Maar opeens bleef hij staan. Ze hoorden stappen. Daro glipte achter een deur.



Plotseling verscheen Rubart voor de verschrikte Sjel. „Zo, je dacht te ontsnappen, ventje," snauwde hij. „Dat zal niet gaan!"



Hij pakte Sjel bij de arm. Daro, die aan Rubart's gordel een sleutel zag hangen, sprong naar voren en trachtte deze af te rukken.



Woest keerde de zeeschuimer zich om, om zich op Daro te werpen. Maar deze had de sleutel en wierp hem Sjel toe. Tegelijk slaagde hij er in, Rubart te doen struikelen.



Wanhopig trachtte Sjel zich met de sleutel van zijn boeien te ontdoen. Daro zou het immers niet lang tegen Rubart, die woest om zich heen sloeg, kunnen volhouden.